

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obecná rovnice přímky

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Helena Košťálová

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

Zadání:

- 1) Napište obecnou rovnici přímky p , která je dána bodem $P[2; 5]$ a směrovým vektorem $s = (-1; 4)$.
- 2) Je dána přímka p : $2x - 3y + 4 = 0$:
  - a) Stanovte rovnici přímky m , která prochází bodem $M[2; 1]$ a je rovnoběžná s přímkou p .
  - b) Stanovte rovnici přímky r , která prochází bodem $R[3; 2]$ a je kolmá na přímkou p .
- 3) Je dána přímka p : $2x - 4y + 3 = 0$. Určete, zda body $M[2; 4]$ a $N[2,5; 2]$ leží na přímce p .
- 4) Rozhodněte, zda jsou přímky rovnoběžné nebo kolmé; a : $3x - 5y + 7 = 0$; b : $10x + 6y - 2 = 0$.

- Výsledky:
- 1) Přímka p má rovnici: $4x + y - 13 = 0$
  - 2) a) Přímka m má rovnici: $2x - 3y - 1 = 0$
b) Přímka r má rovnici: $3x + 2y - 13 = 0$
  - 3) Bod M neleží na přímce p , bod N leží na přímce p
  - 4) Přímky a , b nejsou rovnoběžné, přímky a , b jsou kolmé

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Helena Košťálová

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

Řešení:

- 1) Napište obecnou rovnici přímky p , která je dána bodem $P[2; 5]$ a směrovým vektorem $s = (-1; 4)$.

Obecná rovnice přímky p : $ax + by + c = 0$, kde koeficienty $a, b \in \mathbb{R}$ jsou souřadnice normálového vektoru $\mathbf{n} = (a, b)$ přímky p , $c \in \mathbb{R}$.

Je-li dán směrový vektor přímky $s = (s_1; s_2)$, potom normálový vektor $\mathbf{n} = (-s_2; s_1)$ v $(s_2; -s_1)$. Souřadnice bodu, který leží na přímce p , musí vyhovovat rovnici přímky.

$\mathbf{n} = (4; 1)$ p : $4x + 1y + c = 0 \rightarrow$ dosadíme souřadnice bodu P :

$$4 \cdot 2 + 1 \cdot 5 + c = 0$$

$$8 + 5 + c = 0$$

$$c = -13$$

přímka p má rovnici: $4x + y - 13 = 0$

- 2) Je dána přímka p : $2x - 3y + 4 = 0$:

a) Stanovte rovnici přímky m , která prochází bodem $M[2; 1]$ a je rovnoběžná s přímkou p .

b) Stanovte rovnici přímky r , která prochází bodem $R[3; 2]$ a je kolmá na přímkou p .

- a) Rovnoběžné přímky mají stejné normálové vektory, případně jeden normálový vektor je násobkem druhého.

Obecná rovnice přímky p : $ax + by + c = 0$, kde koeficienty $a, b \in \mathbb{R}$ jsou souřadnice normálového vektoru $\mathbf{n} = (a, b)$ přímky p , $c \in \mathbb{R}$.

Souřadnice bodu, který leží na přímce p , musí vyhovovat rovnici přímky.

$$\mathbf{n}_p = (2; -3) \rightarrow \mathbf{n}_m = (2; -3)$$

m : $2x - 3y + c = 0 \rightarrow$ dosadíme souřadnice bodu M :

$$2 \cdot 2 - 3 \cdot 1 + c = 0$$

$$4 - 3 + c = 0$$

$$c = -1$$

přímka m má rovnici: $2x - 3y - 1 = 0$

b) Kolmé přímky mají kolmé normálové vektory, skalární součin těchto vektorů je roven 0.

$$\mathbf{n}_1 = (a_1; b_1), \mathbf{n}_2 = (a_2; b_2) \rightarrow a_1 \cdot a_2 + b_1 \cdot b_2 = 0$$

Souřadnice bodu, který leží na přímce p , musí vyhovovat rovnici přímky.

$$\mathbf{n}_p = (2; -3) \rightarrow \mathbf{n}_r = (3; 2) \vee \mathbf{n}_r = (-3; -2) \rightarrow 2 \cdot 3 + (-3) \cdot 2 = 0$$

r : $3x + 2y + c = 0 \rightarrow$ dosadíme souřadnice bodu R:

$$3 \cdot 3 + 2 \cdot 2 + c = 0$$

$$9 + 4 + c = 0$$

$$c = -13$$

přímka r má rovnici: $3x + 2y - 13 = 0$

3) Je dána přímka p : $2x - 4y + 3 = 0$. Určete, zda body $M[2; 4]$ a $N[2,5; 2]$ leží na přímce p .

Souřadnice bodu, který leží na přímce p , musí vyhovovat rovnici přímky.

Bod M: $2 \cdot 2 - 4 \cdot 4 + 3 = 4 - 16 + 3 = -9 \rightarrow$ bod M neleží na přímce p

Bod N: $2 \cdot 2,5 - 4 \cdot 2 + 3 = 5 - 8 + 3 = 0 \rightarrow$ bod N leží na přímce p

4) Rozhodněte, zda jsou přímky rovnoběžné nebo kolmé; a : $3x - 5y + 7 = 0$; b : $10x + 6y - 2 = 0$.

Rovnoběžné přímky mají stejné normálové vektory, případně jeden normálový vektor je násobkem druhého.

Kolmé přímky mají kolmé normálové vektory, skalární součin těchto vektorů je roven 0.

$$\mathbf{n}_1 = (a_1; b_1), \mathbf{n}_2 = (a_2; b_2) \rightarrow a_1 \cdot a_2 + b_1 \cdot b_2 = 0$$

Rovnoběžnost:

$$\mathbf{n}_a = (3; -5), \mathbf{n}_b = (10; 6) \rightarrow \mathbf{n}_a \neq \mathbf{n}_b, \mathbf{n}_a \neq k \cdot \mathbf{n}_b \text{ kde } k \in \mathbb{R} \rightarrow \text{přímky } a, b \text{ nejsou rovnoběžné.}$$

Kolmost:

$$3 \cdot 10 + (-5) \cdot 6 = 30 - 30 = 0 \rightarrow \text{přímky } a, b \text{ jsou kolmé.}$$